

Lunds universitet
Sociologiska institutionen

“Det är redan bestämt innan man får vara delaktig”

- en kvalitativ studie av hur äldre skildrar sina möjligheter att delta i Malmös urbana miljö och hur det påverkar uppfattningen av medborgarrollen

Författare: Elin Sterner

Kandidatuppsats: SOCK10, 15 hp

Vårterminen 2022

Handledare: Veronika Burcar Alm

ABSTRAKT

Författare: Elin Sterner

Titel: “Det är redan bestämt innan man får vara delaktig” - en kvalitativ studie av hur äldre skildrar sina möjligheter att delta i Malmös urbana miljö och hur det påverkar uppfattningen av medborgarrollen

Kandidatuppsats: SOCK10, 15 hp

Handledare: Veronika Burcar Alm

Bakgrund: Antalet äldre förväntas att öka och i samband med urbanisering är det enligt WHO en av dagens största sociala transformationer. För att försäkra en inkluderande och rättvis stadsmiljö för samtida och framtida äldre har WHO utvecklat ett program med kriterier för städer att följa. Sverige anses vara i framkant när det gäller äldrefrågor och stöd för äldre. Samtidigt behöver lagstiftningar och stödfunktioner inte nödvändigtvis innebära att äldres rättigheter tillgodoses, bland annat som ett resultat av sociala krafter i form av kontextuella föreställningar av äldre och äldre som samhällsgrupp.

Syfte: Med fokus på Malmö ämnar arbetet att genomföra en kvalitativ studie av hur äldre skildrar sin förmåga att delta i den urbana miljön och hur detta i sin tur kan forma äldres uppfattning av sin roll som samhällsmedborgare.

Utgångspunkter: I syfte att problematisera och begreppsliggöra skildringarna tillämpas teorier av Herbert Blumer och samhällsgeograferna Torsten Hägerstrand och David Harvey.

Resultat och slutsats: Det empiriska materialet baseras på tre gruppintervjuer som kodas utifrån analysmetoden tolkningsbaserad innehållsanalys. Slutsatsen är att det finns både samstämmiga och åtskilda upplevelser av Malmös stadsmiljö. Staden har, utifrån de äldres perspektiv, till viss del äldrevänliga implementeringar, stödfunktioner och kanaler att yttra sig genom. Däremot indikerar deltagarnas skildringar på att möjligheten att påverka sin omgivning är begränsad.

Nyckelord: *äldre, äldrevänlig, delaktighet, självbild, omgivningsstruktur, rumsdistinktion, social mobilitet, symbolisk interaktionism*

Bakgrund	4
Syfte och frågeställning	6
Tidigare forskning	7
Teori och begreppsutveckling	9
4.1 Att navigera i den urbana miljön - upplevelser av stadens fysiska rum	10
4.2 Problematisering av rum	10
4.3 Symbolisk interaktionism - en reflektion av den individuella tolkningen av omgivningen	11
4.4 Grundad teori som ett angreppssätt	12
Metod	12
5.1 Datainsamling och datamaterial	12
5.2 Urval	14
5.3 Analysmetod	14
5.4 Etiska aspekter	15
Resultat och analys	16
6.1 Omgivningsstrukturen - att ta sig fram i Malmö och ta del av stadens utbud	16
6.2 Sociala rummet - den äldres position i den urbana miljön	19
6.3 Påverkan - möjligheten att forma sin omgivning	20
6.4 Uttryck, skämt och äldres roll - en reflektion av självbilden i den urbana miljön?	22
6.5 Gemenskap - skapandet av ett eget rum	24
Avslutande diskussion och slutsats	25
Referenser	27
Bilagor	30

1. Bakgrund

Den demografiska utvecklingen i världen pekar mot att allt fler blir äldre. WHO uppskattar att det år 2050 kommer att finnas två miljarder personer över 60 år (WHOa). Samma demografiska mönster förväntas även att ske i Sverige. Utvecklingen resulterar i diskussioner om hur en mindre yrkesverksam grupp ska försörja en växande äldre population (SCB 2018, 6; Anderstig 2012, 5). Den demografiska utvecklingen har även lett till att åldrandet har fått en allt större betydelse inom samhällsvetenskaplig forskning (May och Nordqvist 2019, 96-97). Samtidigt som demografiska undersökningar görs och scenarier presenteras i förebyggande syfte är det nödvändigt att reflektera över hur det hela kommer ta form i samhället. Individens direkta omgivning kan påverka mående, tillgång till tjänster och de möjligheter som kommer med åldrande. Därav menar bland annat WHO att anpassningar är nödvändiga i flertalet samhällsliga sektorer såsom socialtjänst, transport och urban planering (WHOa). En åldrande population i samband med en ökad urbanisering beskrivs av WHO som en av de största sociala transformationerna i vår samtid. Städer kan spela en nyckelroll i att skapa hälsosamma och rättvisa samhällen för alla. För att uppmuntra städernas anpassning för äldre har WHO program för *age-friendly cities* eller äldervänliga städer med olika kriterier som enligt WHO ska uppmuntra diversitet, inkludering och sammanhållning över alla åldrar och förmågor. Avgörande kriterier för äldrevänligheten kan gälla framkomligheten i stadsmiljön, tillgängligheten till det sociala och kulturella livet och möjligheten att påverka tillvaron (WHOb).

I samband med att intresset för åldrande vuxit har även ålderism fått en allt större plats i forskning, utbildning och samhällsdebatt (Snellman 2021, 5). Vissa menar åldrandet är stigmatiserat i framförallt västerländska kontext. Exempelvis kan det finnas en bild av äldre som separerade från det produktiva och aktiva samhället. Äldre kan ses som att de inte längre är en del av strömmen i det kumulativa livsförloppet och därmed riskerar de att bli marginaliserade, symboliskt och helt separerade från övriga samhället (May och Nordqvist 2019, 96-97). Ålderism som begrepp användes i svenskt kontext år 2002 av socialgerontologen Lars Andersson och år 2003 nämndes ålderism för första gången i ett riksdagssammanhang. Begreppet definierades då i bemärkelsen "stereotypa föreställningar eller diskriminering som utgår från en människas ålder" (Snellman 2021, 270). Vanligtvis definieras ålderism som de fördomar (känsla), stereotypa uppfattningar (tanke) och diskriminering som förekommer gentemot äldre individer i samhället.

Åldersdiskriminering sattes rent formellt på agendan i svenskt kontext i samband med införandet av diskrimineringslagstiftningen. Lagen trädde i kraft första januari 2009 och hade i sin tur tvingats fram av direktiv från EU. Med andra ord har talet om ålderism tillkommit från politiskt styrande (top-down), jämfört med andra kontext såsom i USA där arbetet mot åldersdiskriminering skett både genom folkliga rörelser och diskrimineringsgrunder (Snellman 2021, 270-271). Jämfört med andra länder har Sverige kommit långt i politiska frågor och samhällseliga tjänster angående äldre (Davey m.fl. 2014, 531) men lagstiftningar och kommunala satsningar innebär inte nödvändigtvis att äldres rättigheter främjas. Ett exempel på det är motionen (2020/21:2979) som lagts fram angående konsekvenserna av SoLs svårtolkade begrepp "skäliga levnadsvillkor" för äldre. Enligt motionen finns det betydande risker att biståndsbedömningen av äldres omsorgsbehov präglas mer av kommunala budgetramar än av de äldres individuella behov (Riksdagen). Ett underlag utfört av Stockholm stad år 2017, vars syfte bland annat är att ge en övergripande beskrivning av behovet av utveckling och samverkan, sammanfattar följande:

Den första dialogen med stadens äldre och professionen bekräftar att målbilden om en äldrevänlig stad enbart kan uppnås genom strukturerad samverkan mellan olika aktörer där olika initiativ samspelar och förstärker varandra (Stockholm stad 2017, 2).

Enligt underlaget upplever stadens äldre att både beslutsfattare och civila i vissa fall saknar förståelse och respekt för de äldres behov. Det konstateras att de äldres medverkan måste säkerhetsställas (Stockholm stad 2017, 2). Samtidigt som underlaget understryker vikten av samverkan och dialog mellan äldre och beslutsfattande positioner, riskerar kommunikationen att försvagas i samband med att professioner går mot en förpappning och därmed alieneras från civilsamhället och dess samhällsgrupper som de egentligen arbetar för att främja (Bornemark 2020, 115). En dålig kontakt med äldre kan leda till beslut präglade av förutfattade föreställningar av äldre och äldre som grupp. Krafterna som formar äldres tillvaro riskerar då att baseras på beslutsfattarens uppfattning av det bästa för de äldre, snarare än att de äldre får tala för sig själva. Diskussionen om äldres rättigheter tenderar inte sällan att ske inom ramen för vård och omsorg, vilket är en mycket viktig debatt som inte ska förringas. Samtidigt talas det inte i samma utsträckning om äldre i ett större samhällskontext. Frågor som "vilken roll har äldre i samhället?" och "hur mycket väger deras röst gentemot andra?" är minst lika viktiga att ställa här som i vård och - omsorgssammanhang. Det kan till och med argumenteras att dessa frågor är essentiella att lyfta i syfte att samhället som sådant

ska problematisera hur äldres roll skapas och återskapas. Den sociala konstruktionen av äldre infiltrerar allt i hur samhället förhåller sig till dem, även i sammanhang där man aktivt arbetar med äldrefrågor.

Med ovanstående information ämnar föreliggande studie att både informera och problematisera arbetet med att inkludera äldre i samhället och dess utveckling. Trots att ambitionerna finns existerar det även andra krafter, exempelvis i form av sociala konstruktioner, som i samverkan med varandra kan påverka utfallet av beslut och handlingar.

Studien är avgränsad till att undersöka äldres skildringar av Malmös stadsmiljö. Enligt en demografisk studie av Malmö stad är andelen äldre i Malmö (65 år eller äldre) lika stor som i Göteborg och Stockholm (15%), och antalet äldre, framförallt i åldersgruppen 75-84 år, förväntas att öka de kommande åren (Malmö stad 2019, 1). Därtill har det de senaste åren pågått diskussioner om och satsningar på att utveckla trygghet, hälsa och välmående för äldre i Malmö (Malmö stad 2019). Exempelvis lämnade Centerpartiet Malmö år 2018 en motion som argumenterar för att Malmö stad ska ansöka om att bli medlem WHO:s nätverk för äldrevänliga städer (Centerpartiet Malmö 2018). Studien gör inga ställningstaganden i debatten om huruvida Malmö stad bör gå med i WHO:s nätverk. Arbetet syftar snarare till att diskutera kommunens förutsättningar för att inkludera och främja de äldre invånarna i samband med stadsutvecklingen. Diskussionen som sådan baseras på studiens analytiska fynd som tidigare nämnt botten i äldre malmöbors skildringar av stadens urbana miljö. Malmö stad har ett till synes brett utbud av tjänster och aktiviteter för äldre (Malmö stad). Samtidigt intresserar sig studien för att utifrån de äldres perspektiv undersöka hur dessa samt kommunens övriga arbete för äldre fungerar i praktiken. I samband med att anpassningar för äldre arbetas fram är det viktigt att inte försumma vikten hos äldres egna röster. Detta för att undvika att de äldre förblir åskådare i frågor som rör dem själva. Liksom Stockholm stads underlag (Stockholm stad 2017, 2) menar studien att först skapa sig en bild av Malmö utifrån de äldres perspektiv, hur Malmö formar dem men även deras möjlighet att forma Malmö.

2. Syfte och frågeställning

Mot bakgrund av ovanstående ämnar studien att undersöka hur äldre i Malmö upplever sin delaktighet i staden. Delaktighet omfattar i det här fallet både den upplevda möjligheten att ta del av stadens utbud och den upplevda förmågan att påverka sin omgivning (MFD 2021). Med "upplevda" vill studien understryka den äldres perspektiv. Som tidigare nämnts, bara för

att utbud och tjänster riktade mot äldre finns tillhanda innebär det inte nödvändigtvis att dessa fungerar friktionsfritt för dem som tar del av dessa. Därtill intresserar sig undersökningen för att studera hur och i vilken utsträckning Malmös urbana miljö påverkar äldres uppfattning av sin egen roll som medborgare i Malmö. Genom ett sociologiskt och samhällsgeografiskt perspektiv ämnar studien att diskutera den dynamiska relationen mellan omgivningen och den äldre, och hur det speglar sig i de äldres skildringar av sig själva och andra äldre i Malmö. Detta för att framhäva de eventuella konsekvenserna av hur Malmö som stad är beskaffad, både dess fysiska konstruktion och stadens sociala miljö. Således utgår studien från följande frågeställningar:

- Hur skildrar äldre i Malmö sin förmåga att påverka och delta i stadens urbana miljö?
- Hur påverkar det de äldres syn på sin roll som samhällsaktörer i Malmö?

3. Tidigare forskning

Som inledning till studien genomfördes en litteraturöversikt i seniorforskning på databaserna EBSCOhost, LubSearch och Scopus. Jämfört med många andra länder har Sverige en lång historia av forskning inom gerontologi (Davey m.fl. 2014, 530), och fältets bredd blir tydligt i samband med litteratursökningar. Framförallt finns forskning som täcker flertalet aspekter som medföljer äldres hälsa och omsorg (Gunnarsson 2013; Brodin m.fl. 2014; Tengblad 2016; Olaison m.fl. 2021). En forskningsaspekt som inte återfinns i samma utsträckning är äldres upplevelser av delaktighet i den urbana miljön. Förutom underlag likt den gjord av Stockholm stad (Stockholm stad 2017) samt utvärderingar av äldres reglerade frihet och generaliseringen av gruppen äldre i samband med coronarestriktionerna (Rambaree och Nässén 2020, 239), är denna inriktning inom seniorforskningen inte särskilt omfattande. Akademisk forskning som behandlar äldres skildringar av urbana miljöer hittades framförallt i internationella studier. Nedan redovisas några exempel.

En artikel av Chris Philipson och Amanda Grenier är mer av en diskussion med olika exempel utifrån ett urbansociologiskt perspektiv. Författarna undersöker relationen mellan åldrande och urbanisering med hjälp av konceptet "ålderism". Resultaten pekar på att den urbana utvecklingen, speciellt perioden 2000-2010, både har befast och introducerat nya ojämlikheter i äldres vardagliga liv. I sin slutliga diskussion trycker Philipson och Grenier framförallt på tre punkter för det framtida arbetet för äldre: (1) ta hänsyn till diversiteten

bland äldre i den urbana planeringen, (2) inkludera äldre i den urbana utvecklingen och (3) slå samman arbetet med att motverka ålderism med bredare frågor gällande sociala rättigheter i staden (Phillipson och Grenier 2021, 225, 235).

Vidare inspirerades denna studies syfte och tillvägagångssätt en undersökning av hur äldre conceptualiserar respekt och social inkludering i Liverpool, en stad som strävar efter att bli äldrevänlig (Ronzi, Orton, Buckner, Bruce och Pope 2020, 1). Enligt skribenterna tenderar undersökningar och bedömningar av städers äldrevänlighet att baseras på den fysiska omgivningen, medan den sociala miljön inte uppmärksammas i samma utsträckning. Studiens deltagare kom från olika typer av stadsdelar. De fick skildra sina upplevelser av respekt och social inkludering i staden genom intervjuer, fokusgrupper samt genom att visa upp fotografier. Enligt författarna ger studiens resultat en viktig inblick i hur (a) respekt och social inkludering formas av både fysiska aspekter och av den sociala miljön och (b) tillgängligheten, kostnaden och sällskapligheten när det kommer till fysiska platser och större sociala processer påverkade deltagarnas hälsa, välmående och känsla av inkludering (Ronzi m.fl. 2020, 1).

Samtidigt pekar en annan studie, utförd av Samuèle Rémillard-Boilard, Tina Buffel och Chris Phillipson, på att det inte finns tillräckligt med kunskap om hur WHO:s äldrevänliga agenda tar form i städer som är en del av nätverket, trots nätverkets expansion och framgång. Syftet med artikeln är att undersöka resultaten i elva olika städer för att sedan jämföra dessa. Studien undersöker mål, åstadkommanden och utmaningar bland lokala äldrevänliga program och identifierar fyra prioriteringar för att vidareutveckla programmen: (1) förändra den generellt negativa synen på äldre och åldrande, (2) uppmärksamma och tillgodose de olika behoven bland äldre, (3) involvera nyckelaktörer såsom kommuner och andra relevanta myndigheter och (4) förbättra planeringen och utförandet av programmet (Rémillard-Boilard m.fl. 2021, 6-9).

Hirshorn och Settersten har skrivit en artikel som kritiskt granskar faktorer som över tid och kontext kopplas till medborgerligt engagemang för individer, samhällsgrupper och åldersgrupper. Författarna menar att det finns föreställningar om äldres medborgerliga engagemang, att de exempelvis bör vara engagerade i och med deras ackumulerade livserfarenheter. Dessa föreställningar kan vara problematiska och diskuterar istället hur samverkan mellan bland annat individuella och kontextuella faktorer som kan påverka en individ eller en grups medborgerliga engagemang. När det gäller individuella faktorer kan det handla om personliga intressen men även hälsa. Äldre människor har en större risk för att hälsan kan begränsa deras engagemang. Därför menar författarna att fokuset snarare bör ligga

på individers hälsa i syfte att underlätta deras engagemang, och inte på åldern. Kontextuella faktorer kan ta form genom att åldersgrupper materialiseras av institutioner och socialpolitik, som i sin tur är ett resultat av kulturella värderingar och prioriteringar (Hirshorn och Settersten 2013, 199, 205-207).

Slutligen vill studien belysa en nederländsk kvantitativ studie om hur äldre upplever äldrevänligheten i sina kommuner. Den kvantitativa studien visar att det finns olika upplevelser av kommunens äldrevänlighet bland de äldre medborgarna. Författarna konstaterar att beslutsfattare måste anpassa kommunens politik efter diversiteten av upplevelser och behov (van Hoof, van den Hoven, Hess, van Staalduinen, Hulsebosch-Janssen och Dikken 2022, 1). Ofta använder städer sig av kvalitativa metoder för att avgöra om de äldre och stadsledningen tycker att staden är äldrevänlig. I strävan efter att bli äldrevänlig är det enligt författarna många som tillämpar kvalitativa metodologier, men att det saknas systematiska kvantitativa studier i samband med utvärdering och bedömning av städers äldrevänlighet. Enligt författarna hindrar detta städer från att få en inblick i utsatta områden och marginaliserade grupper, för att sedan rikta in sig på dessa. Därför är andra typer av metoder nödvändiga enligt författarna (van Hoof m.fl. 2022, 2). Förvisso är deras resonemang förståeligt och välmotiverat. Samtidigt ämnar denna studie att belysa vikten av att, utifrån ett sociologiskt och samhällsgeografiskt perspektiv, undersöka äldres skildringar av den urbana miljön de vistas i. En kvalitativ intervjustudie möjliggör ett talutrymme som äldre sannolikt inte har alla gånger. Därmed kan djupare tankar delges och begreppsloggöras, vilket i sin tur kan bidra till en större förståelse för hur äldre upplever sin omgivning och sin egen position i denna.

4. Teori och begreppsutveckling

För att besvara frågeställningarna tillämpar studien teorier från både det sociologiska och samhällsgeografiska fältet. Samhällsgeografiska teorier är viktiga för att bredda och nyansera perspektivet på rum. Rum kan i det här sammanhanget definieras som alltifrån ett fysiskt avgränsat rum i en byggnad till en allmän plats i den urbana miljön. Det sociologiska perspektivet är i sin tur menat att framhäva och begreppsloggöra hur sociala interaktioner formar dessa rum och vilka följder det kan ha.

4.1 Att navigera i den urbana miljön - upplevelser av stadens fysiska rum

Äldres upplevda möjlighet att ta del av staden kan förstås genom samhällsgeografen Torsten Hägerstrands resonemang om den urbana miljön. Hägerstrand förklarar att uppfattningen av omgivningen är individuell. Olika personer upplever olika barriärer när de ska ta sig till sina utbudspunkter, vilket gör att de navigerar enligt olika mönster i den urbana miljön. Han beskriver det som att individen konstant stöter på en labyrinth av barriärer som denne måste tas sig genom, vilket begränsar individens egentliga valmöjligheter (Hägerstrand 1970, 14, 17). Hägerstrand skildrar det på följande vis:

Man kan säga, att i det dagliga livet är individen bunden till en ö med bestämd radie. Naturligtvis beror öns absoluta storlek på vilket slags transportmedel individen har tillgång till, men den saken förändrar inte principen (Hägerstrand 1970, 19).

Mönstret som sådant kallar Hägerstrand för *omgivningsstrukturer* och dessa är relativistiska. Med andra ord beror omgivningsstrukturen på vem som står i centrum. Barriärerna kan bero på individers förmåga att övervinna avstånd och förflytta sig för att ta del av olika utbud. Därtill kan barriärerna handla om individens förmåga att köpa dessa förflyttningar och även tillträdesrättigheter vid barriärerna. Dessutom menar Hägerstrand att bristen på fullständig kunskap om utbud kan klassas som en barriär. Mot bakgrund av detta kan en och samma region tolkas på flera olika sätt. En omgivning som en storstad kan därför inte kan definieras som bra eller dålig. Staden kan vara utrustad med en bra omgivningsstruktur för vissa men inte för andra (Hägerstrand 1970, 14).

4.2 Problematisering av rum

Samhällsgeografen David Harvey menar att individer begreppsliggör rum med mänskliga rumsliga praktiker. Enligt honom är frågan inte "vad är rummet?" utan snarare "hur skapas och tillämpas olika rumsbegrepp genom olika mänskliga praktiker?". Harvey talar om de tre distinktionerna av rum: *det absoluta rummet*, *det relativa rummet* och *det relationella rummet*. Det absoluta rummet är det beständiga och orörliga rummet vars struktur är oföränderlig (Harvey 2011, 22). Det *relativa rummet* understryker rummets relativitet. På liknande sätt som Hägerstrand argumenterar Harvey att individer kan upprätta olika kartor över samma stad beroende på de individuella avstånden i exempelvis kostnad eller tid (Harvey 2011, 24). När det gäller det *relationella rummet* måste det enligt Harvey betraktas

utifrån individuella kopplingar till rummet i form av minnen och känslomässiga band. Utifrån det relationella perspektivet sker processer inte i rummet utan det definierar rummet.

Influenser sker i tid och rum, vilket gör att ett rum kan definieras på olika sätt vid olika tidpunkter. Enligt Harvey måste detta uppmärksammas för att individer ska kunna skapa sig en förståelse av sin omvärld och förhållandet mellan individer och platser (Harvey 2011, 27-28).

Rumsdistinktionerna, speciellt det omätliga relationella rummet, kan tyckas vara irrelevant och diffust. Samtidigt menar Harvey att fokus på enbart det mätbara och fysiskt påtagliga begränsar vår uppfattning av tid och rum (Harvey 2011, 30). Händelser eller upplevelser kan inte hänvisas till enbart en viss plats vid en viss tidpunkt. Istället måste det förstås som ett flödesfält som sedan skapar en händelse, där det förflutna, samtida och framtida interagerar (Harvey 2011, 27-28). Harveys distinktion av rum kan möjligtvis öppna för intersektionella tankesätt när det gäller uppfattningen av rum som urbana miljöer. Syftet med problematiseringen av rum är i det här fallet att reflektera över hur sociala interaktioner kan skapa och återskapa olika typer av omgivningar.

4.3 Symbolisk interaktionism - en reflektion av den individuella tolkningen av omgivningen

Vidare är det relevant att diskutera hur individer påverkas av de sociala krafterna som verkar i samhällets olika rum. Detta kan begreppsliggöras med hjälp av *interaktionsteori*. Begreppets definition kommer i det här fallet att, precis som Carl-Göran Heidegren och David Wästerfors formulerar det, baseras på Herbert Blumers empiriska översättning av George Herbert Meads mer filosofiska resonemang. Likt Hägerstrand och Harvey (Hägerstrand 1970, 14; Harvey 2011, 24) understryker Blumer individers relativa världsuppfattning (Heidegren och Wästerfors 2008, 48-49). Han menar att “den empiriska sociala verkligheten är helt enkelt den vardagliga erfarenhetens värld, men denna framstår inte likadan för alla människor” (Heidegren och Wästerfors 2008, 56). Därför är det enligt interaktionsteorin viktigt att sträva efter ett inifrånperspektiv för att förstå människors ageranden. Annars är risken att okritiska och felaktiga uppfattningar tillskrivs individer och grupper. Utifrån *symbolisk interaktionism* skapas “jaget” i samband med sociala interaktioner med andra. Vår självbild formas av hur vi upplever att andra ser på oss och vårt beteende präglas av den respons vi upplever att omgivningen förmedlar till oss (Heidegren och Wästerfors 2008, 50-51).

Med utgångspunkt från nämnda teorier strävar studien efter att i möjligaste mån nyansera Malmös urbana miljö och påverkansmöjligheter, utifrån äldres individers perspektiv. Teorierna är menade att ta fasta på samt begreppsliggöra aspekter av Malmö som eventuellt annars förblir obemärkta för andra invånare, både dem i beslutsfattande position och civila. Således riskerar aspekter att försummas. Förhoppningsvis kan teorierna bredda förståelsen för varför vissa implementeringar fungerar alternativt inte genererar de förväntade resultaten.

4.4 Grundad teori som ett angreppssätt

Studiens data och analys kommer att begreppsliggöras med ovanstående teorier. Studiens analys kommer att genereras utifrån *grundad teori* vilket innebär att teorin baseras på den insamlade datan och att analysen genereras på ett systematiskt sätt under hela forskningsprocessen. Grundad teori anses av vissa klassas som en egen metod medan andra anser att det är ett angreppssätt snarare än en teori. Denna studie förhåller sig till grundad teori enligt det sistnämnda. Valet av angreppssätt bottenar i att studien inte har någon hypotes att utgå ifrån (Bryman 2018, 462). Fokuset är istället att ge ett utrymme för deltagarna att delge sina individuella skildringar. Studiens undersökning av deltagandet och medborgarrollen i Malmö utgår från äldre individers perspektiv. Därav utgår studien inte från en egen hypotes, utan analysen och förståelsen genereras genom en dynamisk växelverkan mellan teori och empiri. Dessvärre har studien inte möjligheten att basera analysen på en omfattande mängd data som samlas in över en längre period. Istället är studiens analys begränsad till att jämföra den data som samlades in i samband med gruppintervjuerna. Begreppsliggörande av datan kommer att växa fram genom en växelverkan mellan analys och generering av koder. Studien kommer att inkludera relevant teori allt eftersom datan samlas in (Bryman 2018, 462).

5. Metod

5.1 Datainsamling och datamaterial

I och med att studien intresserar sig för deltagarnas upplevelser kommer datan att samlas in genom semistrukturerade gruppintervjuer. Som tidigare nämnt ämnar studien att tillgodose deltagarna talutrymme för att de i möjligaste mån ska kunna uttrycka sig. Av samma

anledning är intervjuerna semistrukturerade, för att ge deltagarna möjligheten att styra intervjun i olika riktningar baserat på de upplevelser som delges (Bryman 2018, 561). Deltagarna ska få möjlighet att dela med sig av sina personliga tankar och åsikter. Därtill har intervjuledare möjligheten att ställa följdfrågor (Bryman 2018, 561). På så sätt kan ett mer nyanserat resultat genereras. Totalt utfördes tre gruppintervjuer. Den första gruppen bestod av fem deltagare, den andra av tre och en sista av två.

Studien väljer att använda begreppet "gruppintervju" istället för fokusgrupp eftersom samtalet till viss del är reglerat av intervjufrågor samt att intervjuerna genomfördes med olika grupper och med olika deltagare i respektive grupp. Dock utförs intervjuerna i grupper av samma anledning som fokusgruppsmetoden, det vill säga intresset för att utforska hur människor inom samma målgrupp tänker och talar om ett givet ämne. Metoden strävar efter att samla in deltagarnas perspektiv och förstå anledningen bakom deras uppfattningar. Genom målgruppens egen beskrivning kan olika perspektiv och tankesätt genereras inom samma ämne (Dahlin-Ivanoff 2015, 81-82).

Inför gruppintervjuerna skapades en intervjuguide där frågorna ordnades i en lämplig följd efter de teman som intervjun ämnar att ta upp. Samtidigt kan ordningsföljden på frågorna ändras beroende på deltagarnas svar. Intervjufrågorna formuleras på ett sådant sätt som underlättar bevarandet av frågeställningarna men som samtidigt inte är för specifika. Därtill strävar studien efter att inte ställa ledande frågor (Bryman 2018, 565-566). Intervjuerna spelas in för att de sedan ska kunna transkriberas inför analysprocessen. I efterhand bedömer studien att några av intervjufrågorna, speciellt de som handlade om deltagarnas självbild, var för abstrakt formulerade och kunde därför ha operationaliseras på ett enklare sätt.

Gruppintervjuerna utfördes på mötesplatserna. På grund av ett plötsligt förhinder var den första mötesplatsen som studien var i kontakt med tvungen att ställa in intervjun med kort varsel. Dock ordnades det så att gruppintervjun kunde äga rum på ett annan mötesplats. Trots intervjun kunde utföras var omständigheterna inte optimala. Deltagarna var oförberedda och hade begränsat med tid. Dessutom kom det in personer i rummet där intervjun hölls, vilket blev ett störande moment. Även om intervjusituationen i sig inte var optimal gav intervjuerna ett intressant material som har varit användbart för analysen.

5.2 Urval

När det gäller urval utgår studien från *generiskt målstyrt urval* som i sin tur inbegriper flera olika urvalsstrategier. Urvalet av deltagare baseras på förkonstruerade kriterier: en jämn könsfördelning och att deltagarna är bosatta i Malmö, tidigare bott i Malmö eller att de ofta vistas i staden. Anledningen till att enbart dessa kriterier tillämpas är att studien ämnar intervjua en heterogen grupp äldre. Liksom annan forskning som utgått från generiskt målstyrt urval resonerar denna studie att denna urvalsstrategi kan maximera sannolikheten för variation i resultatet och bättre fokusera på gemensamma kärnupplevelser jämfört med vad ett homogent urval gör (Bryman 2018, 503-504). Till sist begränsades urvalet till de äldre som frivilligt ville delta i studien. Urvalet bestod av totalt åtta kvinnor och tre män där samtliga är mellan 70 och 85 år. En del av deltagarna bor i kommuner utanför Malmö, men samtliga vistas ofta i Malmö och vissa har också bott i staden tidigare. Mötesplatserna kontaktades via telefon och fick sedan ett informationsblad att sätta upp på mötesplatsen. Informationsbladet ämnade att ge en tydlig bild av studiens syfte och utformning. Kontaktpersonen på respektive mötesplats hjälpte till att forma grupper utifrån urvalskriterierna genom att fråga runt på mötesplatserna.

I urvalsstrategin framkommer även aspekter av *teoretiskt urval* i och med att studiens teoretiska ansats utgår från grundad teori som ett angreppssätt. På grund av en begränsad datainsamlingsperiod är urvalsprocessen inte iterativ. Däremot gjordes urvalet på ett sådant sätt att de teoretiska idéerna kan prövas (Bryman 2018, 501, 499-500). Med hänsyn till både frågeställningarna och teorierna tillfrågas äldre som rör sig i Malmös urbana miljö. Därför inkluderas inte äldre som av olika skäl inte har samma mobilitet. Samtidigt vill studien understryka vikten av att lyfta denna grupp i andra studier. Vidare vore det intressant att studera vilka skildringar som delges i andra kontext än i storstäder. Detta för att undersöka och jämföra i vilken utsträckning större respektive mindre urbana miljöer erbjuder delaktighet i form av tjänster och utbud samt delaktighet i form av påverkanskraft och gehör.

5.3 Analysmetod

Det empiriska materialet analyserades med hjälp av metoden *tolkningsbaserad innehållsanalys*. Det råder delade meningar om huruvida det definieras som en analysmetod. Däremot tillämpar denna studie tolkningsbaserad innehållsanalys som en självständig analysmetod. Till skillnad från basal innehållsanalys intresserar sig tolkningsbaserad innehållsanalys inte bara för "vad" som sägs och "hur", utan även "varför", "för vem" och

“vad blir effekten”. För att nyansera frågeställningarna strävar studien efter att analysera datans *manifesta* och *latenta* innehåll, det vill säga både det som uttryckligen sägs och yttrandenas underliggande betydelse. Alla tolkningar som görs baseras enbart på denna studies data och inom det specifika kontext som kommunikationerna sker och tas emot (Drisko och Maschi 2015, 59-60, 66). Risken för vinklade resultat på grund av författarens bias motverkas genom en aktiv medvetenhet om subjektiviteten samt en transparens när det gäller att redovisa och diskutera kring den data som faktiskt genereras. Genom att citat redovisas i samband med analysen av intervjuerna får läsaren en möjlighet att bedöma tolkningarnas relevans.

Efter att det intervjuerna transkriberats kodades materialet, det vill säga att intressant eller utmärkande material identifierades och associerades med ett koncept. Detta gjordes med hjälp av kommentarsfunktionen på datorn. Koderna kombinerades i sin tur till “kodfamiljer” eller teman. Kodningsprocessens utformning inspirerades av Ashley T. Rubins (2021) fyrstegsmetod. Inledningsvis behandlades materialet med *öppen kodning*, vilket innebär att allt kodus oberoende av studiens frågeställningar. Detta steg utfördes i syfte att bekanta sig med empirin. Koderna som genererats samlades därefter i en kodlista. Koderna tillskrevs även *memos* eller kortare beskrivningar för att förtydliga deras innebörd. Kodlistan lästes igenom och de koder som bedömdes vara intressanta i förhållande till frågeställningarna, likväl återkommande och utmärkande koder, markerades. Med hänsyn till dessa koder kodades intervjuerna på nytt enligt *stängd kodning*. Samtliga intervjuer omkodades i samband med att nya koder genererades från respektive intervju. Denna process återupprepades flera gånger (Rubin 2021, 184-190).

5.4 Etiska aspekter

Informationskravet uppnås genom att deltagarna informeras om studiens mål, sin egen roll eller funktion i studien. Medverkan är frivillig och deltagarna har alltid rätt att avbryta sin medverkan, vilket väver in i *samtyckeskravet*, det vill säga att de själva bestämmer över sin medverkan. Vidare ska *konfidentialitetskravet* uppfyllas genom att deltagarna och platsen de intervjuas på anonymiseras så att enskilda deltagare inte kan identifieras av utomstående. *Nyttjandekravet* uppnås genom att det för deltagarna framkommer tydligt hur den insamlade datan kommer att behandlas och att den enbart kommer att användas till denna studies forskningsändamål (Göransson 2019, 46). Efter att datan har bearbetats och studien är klar kommer allt insamlat och transkriberat datamaterial att förstöras. Risken för igenkänning

finns alltid, speciellt intern igenkänning på mötesplatserna. Samtidigt bedömer denna studie att det i detta fall inte utgör något problem, dels för att känsligt material inte delas och dels för att det som sägs i intervjun sannolikt är något som deltagarna redan diskuterar. Studien förväntar sig även att det som sägs, speciellt om det är känslig information, stannar mellan gruppens medlemmar. Dessutom kan intern igenkänning vara oundviklig (Göransson 2019, 49, 50).

Vidare måste de etiska aspekter även ses över i analysen av det empiriska materialet. När det är dags att bekanta sig med materialet, det vill säga vid genomläsningen av transkriberingen, strävar studien efter att förhålla sig öppen. Detta dels för att undvika att vinkla resultatet och analysen och dels för att försöka se materialet med nya ögon och därmed också generera nyanserad/intressant och sanningsenlig resultat i form av oanade dimensioner som kan utmana det vedertagna/antaganden samt ge ny viktig kunskap (Eldén 2020, 128). Följaktligen strävar undersökningen efter detta genom att inledningsvis bekanta sig med det empiriska materialet genom öppen kodning och därefter ompröva kodningen flertalet gånger, alltså enligt i Rubins föreslagna kodningsprocess. Därtill ämnar studien att alltid vara transparent i alla beslut, kodningsprocesser och tolkningar. Detta för att åstadkomma en så hög validitet som möjligt, speciellt med tanke på att det endast är en person som utformar undersökningen. För att öka validiteten ytterligare kan kodningen och tolkningen av dessa eventuellt kontrolleras av en utomstående, exempelvis handledaren (Rubin 2021, 189-190).

6. Resultat och analys

Nedan följer en redovisning och analys av fem utmärkande och intressanta teman i förhållande till frågeställningarna.

6.1 Omgivningsstrukturen - att ta sig fram i Malmö och ta del av stadens utbud

Överlag känner deltagarna att de trivs i Malmö. Enligt deras beskrivningar tar de del av olika slags utbud i Malmö, exempelvis restauranger, kulturliv och shopping. Samtidigt råder det en samstämmighet när det gäller att navigera sig i stadsmiljön. Trafiken upplevs skapa en stressig och otrygg miljö. Därtill upplever en del att detta är utmärkande för Malmö jämfört med andra städer.

Det är fruktansvärt stressigt ja. Och går man så är det cyklister som man nästan blir överkörd på. Det är lättare att bli överkörd av en cyklist än en bil ... Och gående med mobilen i näven och så ser man inte vad som händer runt omkring.

- Marianne

Det är en väldigt tuff miljö i Malmö jämfört med andra städer, alltså bilkörningen.

- Bodil

I samband med denna diskussion är de relativt nytillkomna elsparkcyklarna ett återkommande ämne i samtliga gruppintervjuer. Fordonen upplevs skapa en känsla av otrygghet, både när de används och när de inte används.

“Jag tänkte på självbild sa du. Dit hör ju rädsla och sånt också som man kommer i kontakt med. De här elsparkcyklarna de kommer ju som tusen- och det kan jag känna en liten osäkerhet, min rädsla i trafiken som jag aldrig har känt förut. Så att det tycker jag nog, det borde stävjas på något sätt. Och så ligger de ju slängda överallt.”

- Anders

“Ja jag tänker på de som är synskadade, så ligger det en sån mitt i gången, bara slängd. Så att man visar inte hänsyn asså.”

- Krister

Deltagarna hindras inte från att röra sig i Malmö, men baserat på deras skildringar påverkas deras upplevelser av att vistas i stadsmiljön negativt. Mot bakgrund av Hägerstrands resonemang (Hägerstrand 1970: 14) är det tänkbart att de äldre konfronteras med barriärer som andra målgrupper i allmänhet inte upplever på samma sätt eller i samma utsträckning. Generellt sett upplever övriga målgrupper i Malmö sannolikt inte att exempelvis elsparkcyklarna skapar en otrygghet i samma utsträckning. Tvärtom upplevs fordonen möjligen snarare som ett positivt tillskott till deras omgivningsstruktur eftersom att de på ett snabbare och smidigare sätt kan transportera sig i staden. Samtidigt försämras deltagarnas omgivningsstruktur, speciellt med tanke på att de inte förmår eller vågar använda elsparkcyklarna enligt dem själva.

Malmös kollektivtrafik spelar en nyckelroll för de som deltar i studien när det handlar om förflyttningar i den urbana miljön. I samtliga gruppintervjuer framhävs Malmös bussförbindelser i ett positivt ljus. Delvis eftersom bussförbindelserna upplevs fungera bra, men framförallt eftersom alla invånare över 70 år erbjuds gratis bussresor. Många av deltagarna åker ofta buss för att transportera sig till olika platser i Malmö och således uppskattas den kommunala investeringen.

Sen vill jag säga det att jag tycker att det är väldigt positivt med det där, för oss äldre nu, eh kort- eh var heter det? Skånetrafikens kort, att man kan åka gratis på bussarna.

- Karin

Man kommer överallt och bussarna går runt så man kommer var man vill.

- Inger

Utifrån Hägerstrands teori kan det förstås som att barriärer, i form av ekonomiska kostnader för transporter och längre avstånd (Hägerstrand 1970, 14), kan övervinnas genom Malmös investeringar i infrastruktur. Det möjliggör ett utökat rörelsemönster för deltagarna, speciellt med tanke på den begränsade fysiska mobiliteten som vissa av deltagarna beskriver att de har. Förvisso kan den fysiska begränsningen även hindra en från att åka buss, vilket exempelvis är fallet för deltagaren Gunnar. Dock understryks bussens betydelse av majoriteten av deltagarna. Därtill menar Karin, som ensamstående, att kollektivtrafiken bidrar till att bryta ensamheten. Själv åker hon ofta buss, men inte alltid för att ta sig till en specifik plats. För henne är det även ett sätt att från bussen orientera sig i Malmö, och samtidigt vistas bland människor.

“Jag åker buss rätt mycket, bara för att jag tycker att det är roligt. Asså ibland blir man ju ensam ju. Jag tänker att ”nej jag gör inget, jag tar och åker en buss, tar en runda” och så åkte man en sväng. Det var ganska roligt att se hur Malmö har utvecklats och sånt där.”

- Karin

Med andra ord kan Malmös kollektivtrafik spela en betydande roll på andra sätt än det vedertagna. Dessa positiva aspekter kring bussresande finns sannolikt inte i lika stor utsträckning hos andra grupper. Bussresorna övervinner barriärer, i form av kostnader, avstånd och mobilitet, och möjliggör för deltagarna ta del av fler valmöjligheter. Möjligheten att förflytta sig dit man vill är en frihet som deltagarna värdesätter. Mot bakgrund av ovanstående analys är det viktigt att lyfta fram vad och varför olika aspekter av Malmös urbana miljö framhävs. Genom att sätta sig in i äldre individers omgivningsstruktur kan exempelvis Malmö stad förstå betydelsen av att upprätthålla den nuvarande transportmöjligheterna för stadens äldre invånare, speciellt i samband med stadsutvecklingen. Förutom att försäkra tillgängligheten till olika utbud eller rum i Malmö får inte tillgängligheten inom bussens rum försummas. Krister väntar sig att elsparcyklarna så småningom kommer att tas med på bussarna. Dyliga barriärer som tillkommer på bussen,

samt även möjligheten att gå på och gå av bussen, kan påverka huruvida äldre utnyttjar busstransporterna. Dessutom finns det önskemål om att utöka busskortet ytterligare så att även platser utanför Malmö blir tillgängliga. Vidare behöver inte barriärerna enbart handla om fysiska eller ekonomiska hinder. Exempelvis kan den upplevda stressen och otryggheten i Malmös urbana miljö tolkas som resultatet av en samverkan mellan det fysiska och det sociala rummet. Enligt Harvey skapas miljön eller rummet av sociala rumsliga praktiker, där rumsliga i detta fall är Malmös urbana miljö. Detta diskuteras vidare i nästa tema.

6.2 Sociala rummet - den äldres position i den urbana miljön

I samtliga gruppintervjuer diskuterades den minskade tryggheten i Malmö. I jämförelse med deltagarnas uppväxt i staden upplever flertalet en ökning av kriminalitet och våld. Många går inte ut om kvällarna och Anna valde till och med att flytta från Malmö på grund av otryggheten hon upplevde.

Jag kan säga att jag håller mig ifrån Malmö för jag tycker inte om staden som den har blivit. Det var därför jag flyttade till *namn på ort*. Jag känner mig inte trygg där inne, det gör jag inte. Det är inte den staden som jag växte upp i en gång i tiden.

- Anna

Dessa former av sociala praktiker kan skapa barriärer i form av otrygghet, som i sin tur påverkar hur de äldre tar del av Malmö. Vidare beskrivs flera upplevelser av dåligt bemötande och bristande respekt.

Men många gånger är det ju att- många gånger har de ju inte respekt för äldre idag ... För man vet att när man var i affären och handlade ibland så var där- fick vi ju höra en gång eller två att, att vi pensionärer vi kan stå- gott stå och vänta för vi har tid. Och det är liksom inte roligt att höra sånt heller. Och det var ju ungdomar som sa det till oss.

- Monika

Sociala praktiker i form av respektlösa bemötanden kan bidra till att skapa en särskild miljö, även i de rum som är anpassat efter alla. Som tidigare nämnts spelar bussen en avgörande roll i deltagarnas möjligheter att ta del av olika utbud i Malmö. Samtidigt kan det innanför bussens väggar, ett absolut rum som annars möjliggör en större tillgänglighet och ett större deltagande i Malmö, skapas ett rum där äldre inte upplever sig trygga eller inkluderade. Detta som ett resultat av liknande incidenter som Monika beskrev. Frågan är hur det i sin tur kan

påverka i vilken utsträckning deltagarna åker buss eller tar del av andra utbud. Det går inte att svara på med dessa resultat. Icke desto mindre kan det nyansera förståelsen för orsaker till varför vissa utbud och tjänster inte tillämpas i den utsträckning och på det sätt som exempelvis kommunen förväntar sig att individer ska göra. Detta speciellt med tanke på busskortet som de äldre erhåller. Mot bakgrund av Harveys resonemang handlar det inte bara om planeringen och konstruktionen av ett rum för alla, utan även vilket rum som sedan skapas inom detta absoluta rum genom sociala interaktioner och handlingar (Harvey 2011, 24, 27-28).

Samtidigt reflekterade några av deltagarna över hur man i Sverige i allmänhet behandlar varandra jämfört med andra kulturella kontext där kollektivismen är starkare. Enligt vissa av deltagarna råder en allmän individualistisk inställning där egenintresset är det som styr individuella handlingar.

Så kvittar det om det är äldre eller vad det är så- idag är det bara jaget som gäller och inte något annat. De tänker inte på sina medmänniskor många gånger, så är det ju många gånger idag. För det är ju många gånger så idag, och det är lite tråkigt att det har blivit så.

- Monika

Ja, här sitter de liksom bara och flänger sig så där, alltså unga svenska killar och tjejer, i handikapps- man kommer med sina stavar och sånt. Men så fort det är en invandrare, man eller kvinna, så reser de sig. Och det har vi haft- då har vi körlat bort våra unga tycker jag.

- Karin

Mot bakgrund av denna reflektion skapas ett socialt rum där individer inte noterar varandra. Interaktioner liksom den Monika upplevde kan tolkas som ett osynliggörande av äldre och en spegling av den stereotypa bilden av äldre som samhällsgrupp. Studien kan inte svara på i vilken utsträckning deltagarna påverkas av detta, men baserat på flertalet skildringar av dessa former av bemötanden verkar det inte vara en helt ovanlig företeelse. Vidare diskuteras hur liknande företeelser återkommer i kontakten med beslutsfattare.

6.3 Påverkan - möjligheten att forma sin omgivning

Deltagarna var överens när det gäller deras egna påverkan på Malmös utformning och att det är svårt att få gehör bland beslutsfattare i kommunen. Några av deltagarna har erfarenhet av politiskt engagemang, däribland Anna som anser att det krävs att man är politiskt engagerad för att kunna påverka.

Men jag kan säga för egen del, jag är politiskt engagerad och det måste man vara idag tycker jag ... Det är det enda sättet att komma till tals.

- Anna

Huruvida Anna syftar på att det är speciellt viktigt för äldre att vara politiskt engagerade kan studien inte svara på. Till skillnad från Anna är Marianne inte politiskt engagerad på samma sätt, men hon yttrar sig till kommunen och högre instanser. Däremot leder det ingenstans enligt henne, utan hon upplever sig få kringgående svar. Därtill upplever Gun, som inte är politiskt engagerad, att det svårt att påverka politiska beslut i och med att de redan är fattade.

Nej och råkar man skriva något mejl eller nånting sånt till en kommungubbe så får man inget svar. Det har hänt mig, jag har skrivit upp till regeringen också till Stockholm, men det blir inget svar. Man får liksom kringgående och ”det var inte det jag frågade efter” typ.

- Marianne

Det är redan bestämt innan man får vara delaktig ... Ja det kan nog vara detsamma. För det är svårt överhuvudtaget att få fram sin lilla röst. Men det är klart, försöker man inte så kan man inte få någonting heller, utan vi äldre får vara på.

- Gun

Studien kan inte hävda att detta enbart händer för äldre. Vaga svar från politiker och myndigheter och svårigheten att komma i direktkontakt med beslutsfattare är sannolikt något som fler möts av. Samtidigt är det i studiens mening viktigt att framhäva beslutsfattares bemötande och hantering av åsikter, önskemål eller kritik från äldre. Speciellt mot bakgrund av de förutfattade meningar som på olika sätt omedvetet kan komma att forma bemötandet och hanteringen. Deltagarna har vetskap om vilka kanaler de kan yttra sig genom, men den direkta kontakten med kommunen har enligt dessa skildringar ingen påverkan. Dessutom anser vissa att kontakter såsom äldreombudsmannen och övriga som arbetar med äldre frågor inom kommunen eller regionen kan profilera sig bättre.

Däremot är samtliga deltagarna informerade om att de kan vända sig till ägaren av bostadshuset. Två av dessa bostadshus ligger i anslutning till mötesplatser. Bostadsbolaget skildras som en form av mellanhand som vidarebefordrar de äldres kritik och önskemål. I alla fall på en av mötesplatserna framkommer det att det finns en etablerad kontakt från bostadsbolaget som regelbundet besöker mötesplatsen. De äldre har då möjligheten att yttra sina åsikter gällande den direkta omgivningen. I vissa fall har det givit resultat, exempelvis när Krister önskade att ta bort trösklarna på mötesplatsen. Några av deltagarna förklarar att personal från bostadsbolaget och kommunen ibland går runder i området för att kontrollera

gatubelysning, skicket på vägunderlaget och dylikt. Samtidigt upplever en del av deltagarna att ärendena inte sällan rinner ut i sanden. Kommunikationen, eller i vilket fall återkopplingen, beskrivs som bristande och det kan dröja lång tid innan ärendena åtgärdas.

Man försöker säga det och påverka de som är här och det finns ju alltid såna som kommer och frågar hur man vill ha det- Och som säger att ”ja det ska jag ta med mig” men det gör de i regel aldrig så att- men det vet man ju att det händer ingenting.

- Karin

Ja, och sen här utanför, när man gick till affären, där låg ju stenarna och liksom så gungade och va, och såna en bit upp liksom som var lösa, men det har de ju gjort fint nu. Och vi har bott här i sjutton år och det gjorde de först för ett tag sedan ... Ja de maler väldigt långsamt, det gör dem så att...det är såna saker som man- de är långsamma med.

- Monika

Bristande vidarebefordring och återkoppling samt uteblivna åtgärder kan ur det relativa rummets perspektiv tyda på att man inte till fullo sätter sig in i äldres omgivningsstruktur. Givetvis fyller bostadsbolaget en viktig funktion som mellanhand mellan de äldre och kommunala beslutsfattare. Samtidigt distanseras beslutsfattarna från de äldre. Oundvikligen suddas den direkta kontakten ut. Detta riskerar i sin tur att beslutsfattare i högre grad fattar beslut baserat på deras egna föreställningar om vad som är bäst för gruppen äldre. Genom att den direkta kontakten eller det sociala arbetet med de äldre försvinner går en större och nyanserad förståelse för de äldres upplevelser förlorade. Detta kan även medföra en risk att gruppen äldre generaliseras och att åtgärderna till äldres önskemål och kritik eller övriga satsningar, standardiseras. Detta speciellt om kommunbudgeten är begränsad. Alltså, baserat på dessa resultat är deltagarna införstådda i vilka kanaler de kan yttra sig genom. Samtidigt indikerar skildringarna på en vana av att yttrandena inte nödvändigtvis leder till förändring. Kan detta påverka hur deltagarna upplever sin roll det Malmö och därmed deras möjlighet att påverka sin omgivning? Detta diskuteras närmare i följande stycke.

6.4 Uttryck, skämt och äldres roll - en reflektion av självbilden i den urbana miljön?

Nedvärderande uttryck och skämt på sin egen bekostnad var något som utmärkte sig i samtliga intervjuer. En del av deltagarna använde denna uttrycksform när de berättade om sina interaktioner med både civila och beslutsfattare. Till att börja med berättar Marianne med en ironisk underton om hur hon upplever sig bli bemött när hon kontaktar kommunen

och högre instanser. Karin använder flera gånger ordet "klaga" på ett skämtsamt sätt i samband med att hon yttrar sina åsikter.

Vi är vanliga dödliga, vi är dumma i huvudet ... Jo men asså den upplevelsen har jag. De betraktar inte oss som någon bättre vetande asså ... Vad det gäller kommuner och stat, vad det gäller de som regerar så är vi på golvet så kallat. Vi har inte mycket i vårt hjärnkontor, begriper inte så mycket.

- Marianne

Utifrån Blumers förklaring av symbolisk interaktionism (Heidegren och Wästerfors 2008, 50-51) kan uttrycksformernas tolkas som en reflektion av hur deltagarna upplever att de blir sedda i Malmö. Ur ovanstående skildringar går det att utläsa liknande stereotypiska föreställningarna av äldre som nämndes i studiens inledning, däribland att äldre inte är införstådda i samhällsutvecklingen.

Vad är det mer? Passa på att klaga nu *skrattar* ... Man ska inte klaga *skrattar*. Fast det är klart att synd att inte klaga nu när man får chansen *skrattar*.

- Karin

De reser sig på bussen när de ser hur gammal man är *skrattar*, ibland.

- Inger

Så där tycker jag nog- men vi ska ju leva i ett jämlikt samhälle ju. Om man ska slita ut en generation i taget så klart vi ska stå upp när vi åker buss.

- Karin

De skämtsamma uttrycken kan eventuellt fungera som ett gemensamt sätt att hantera eller reflektera bort den förutfattade bilden av äldre. Dessa skämt och uttryck har en tydlig ironisk underton, vilket man kan tyda på att deltagarna själva känner att de inte associerar sig med den bilden av äldre som de upplever sig bli behandlad utifrån. Ordet "klaga" användes bland annat i samband med att några av deltagarna uttryckte sina åsikter om kommunens arbete. Ordvalet kan i den här bemärkelsen möjligen tolkas som att deltagarna inte anser att deras egna upplevelser av exempelvis ojämna vägunderlag eller avsaknad av hjälpmedel är viktiga i förhållande till andra samhällsfrågor i Malmö.

Frågan som följer är vilka konsekvenserna blir hur äldre upplever vikten av sin egna och andra äldres röster, speciellt i förhållande till andra åldersgrupper. Kan liknande interaktioner som Marianne beskriver leda till att äldre inte yttrar sig lika mycket som de egentligen vill. Som tidigare nämnt i diskussionen om det sociala rummet handlar inte

icke-handlingar nödvändigtvis om ett ointresse, utan det kan även påverkas av andra faktorer. Dessa faktorer går i sin tur sannolikt obemärkt för utomstående, medan de kan vara högst verkliga för de som upplever dem. Följaktligen kan äldres uppfattning av sin egna sociala roll i jämförelse med andra få verkliga följder i hur de agerar, till exempel att de inte yttrar i den grad de annars skulle göra. Mot bakgrund av den roll som äldre upplever att de har i Malmö, baserat på omgivningens respons, upplever de äldre potentiellt att de innehar en bakgrundsroll i staden. Exempelvis genom att de anses inte ha lika mycket att säga till om eller att diskussioner om stöd och satsningar görs åt dem. Följaktligen kan skapandet och återskapandet av äldres status leda till att äldres rättigheter på papper blir betydelselösa. För att försäkra äldres delaktighet och betydelse som medborgare bör man därav uppmärksamma institutionaliserade sociala strukturer kring äldre, alltså etablerade föreställningar av äldre i ett samhällskontext.

6.5 Gemenskap - skapandet av ett eget rum

I samtliga intervjuer framhövdes mötesplatsernas betydelse. Det beskrivs skapa ett sammanhang och rutiner i vardagen. Därtill är det en plats att ägna sig åt gruppaktiviteter. Likt busskortet anser deltagarna att Malmö stad har gjort ett bra jobb med mötesplatserna. Det uttrycks till och med att det har skett en förbättring på mötesplatserna sedan kommunen tagit över.

Jag får ju säga vad det gäller, det är med line dansen, den här kursen, så får jag nog säga att Malmö är positiv vad det gäller den biten att pensionärerna får gå gratis på aktiviteter.

- Marianne

Så att...och sen är det härligt att vara här nere på caféet och nu är det ännu roligare i och med att kommunen har tagit över.

- Monika

Det framkom att i alla fall två av mötesplatserna ligger i anslutning till deltagarnas bostadsbyggnad. En av dessa mötesplatser är femtiofemplusboende där några av deltagarna har bott sedan de pensionerade sig. Mötesplatsernas sammanhangsskapande visas tydligt i samband med Anders skildring. Som nyinflyttad till Malmö blev han glatt överraskad av allt man kunde ta del av som äldre i Malmö i jämförelse med hans tidigare boendeort.

Jag blev förvånad över att det funkar så bra och att det finns så mycket att göra. Det trodde jag aldrig. Så det har ju fått en bra, och även umgänge med er här ... så har jag fått en väldig kick sen jag kom hit ... Där jag kommer från tidigare var det mer ensamt, jag visste inte att det fanns sånt och det kanske det inte gör heller. Så att det är ett plus ... Sen försöker jag att hitta kanaler ... Och det finns ju flera såna här mötesplatser som jag ska börja- och har redan börjat att åka runt till och som har trevliga arrangemang. Så jag försöker- jag är på g.

- Anders

I linje med Harveys resonemang kan mötesplatserna förstås som avgränsade absoluta rum där de äldre gemensamt skapar ett eget relativt rum (Harvey 2011, 22). Det egenskapade rummet består i sin tur inte av de strukturer, i form av förutfattade föreställningar och specialbehandling av äldre, som deltagarna baserat på sina skildringar märker av i den allmänna urbana miljön. Således kan de äldre tillfälligt befrias från den samhälleliga stämpeln som titeln "äldre" kan medföra och istället uppleva en friare social mobilitet. Utifrån det relationella rummets perspektiv skildras mötesplatserna som viktiga (Harvey 2011, 27-28). Platserna definieras och associeras med positivitet och gemenskap och värdesätts av deltagarna. I en sådan miljö är det tänkbart att de äldre blir bemötta och behandlade på ett annat sätt eller på det sättet som deltagarna egentligen uppfattar sig själva. Med andra ord tillåts de äldre individerna att behandlas och formas på ett sådant sätt som de egentligen vill i samband med att den sociala friktionen, alltså influenser från kontextuella och strukturella sociala krafter, försvinner eller åtminstone minskas på mötesplatsernas. Med inspiration från Harveys resonemang om vilka krafter som formar rummet (Harvey 2011, 134) så är det deltagarna tillsammans med övriga äldre individer som själva har möjligheten att inom mötesplatsens väggar forma rummet i relationell mening.

7. Avslutande diskussion och slutsats

Sammanfattningsvis trivs majoriteten av deltagarna i Malmö. Dock är de överens om att trafiken försämrar upplevelsen av att röra sig i den urbana miljön. Skillnaden mellan hur elsparkcyklarna och kollektivtrafiken skildras kan ses som ett exempel på den individuella omgivningsstrukturen. Till skillnad från elsparkcyklarna beskrivs bussförbindelserna som ett bra tillskott till deltagarnas omgivningsstruktur. De medföljande gratisresorna möjliggör förflyttningar utan fysiska och ekonomiska begränsningar. Förutom trafiken påverkas deltagarnas trygghet i stadsmiljön av kriminalitet och våldsamheter. Enligt deras skildringar har otryggheten förvärrats sedan deras uppväxt i staden och idag är deras rörelsemönster vid

olika tider på dygnet mer begränsat. Därtill delges upplevelser av respektlösa och förminskande bemötanden men som enligt deltagarnas skildringar inte begränsar vilka rum de rör sig. Bristande kommunikation och handling från beslutsfattare och byggnadsherrens sida kan påverka deltagarnas upplevda förmåga att forma sin omgivning. Studien tog fasta på hur deltagarna förmedlade skildringarna och inte sällan användes skämt och ironiska uttryck på sin egen bekostnad. Ur ett symboliskt interaktionistiskt perspektiv kan det tolkas som en spegling av omgivningens syn på deltagarna och äldre som grupp. Möjligtvis är det ett gemensamt sätt att hantera respektlösa bemötanden och den upplevda oförmågan att påverka sin omgivning. I kontrast till detta har deltagarna en större möjlighet att bli sedda på mötesplatserna. Förutom att skapa ett sammanhang och ägna sig åt givande gruppaktiviteter kan mötesplatserna tänkas fungera som en fristad från sociala interaktioner präglade av förutfattade föreställningar av äldre.

Slutsatsen är att det enligt deltagarna finns möjligheter att vara delaktig i Malmös urbana miljö genom tillgängligheten till flertalet utbud. Däremot upplevs delaktigheten i att kunna påverka sin omgivning som bristande. Med andra ord kan det tolkas som att det är enklare för deltagarna att förflytta sig i det fysiska rummet än i det sociala rummet. Detta ämnar studien att fokusera på i en avslutande diskussion.

Mot bakgrund av de upplevda svårigheterna med att påverka, både äldrefrågor och andra samhällsfrågor, överensstämmer studien med Philipsson och Grenier. Arbetet för äldre behöver kopplas till bredare frågor och ses i ett större samhälleligt sammanhang. Det handlar inte bara om äldres rättigheter i frågor om de själva, utan även möjligheten att vara en lika stor del av samhällsutvecklingen som övriga samhällsaktörer (Philipson och Grenier 2021, 225, 235). Det är viktigt att få en helhetsbild av de äldres upplevelser av delaktighet, vilket studien bland annat försökt att belysa med hjälp av problematiseringen av rum. Oavsett huruvida Malmö stad väljer att gå med i WHO:s nätverk för äldrevänliga städer bör kommunen och relevanta myndigheter reflektera över hur Malmös urbana miljö i olika aspekter riskerar att skapa och återskapa föreställningar av äldres medborgarroll. I linje med vad Rémillard-Boilard (m.fl) skriver (Rémillard-Boilard m.fl. 2021, 6-9) anser denna studie att Malmö stad bör försöka påverka eller i alla fall vara medveten om den förutfattade synen på äldre och åldrande som kan råda, även i arbetet för äldre. Likt Rémillard-Boilard (m.fl) vill studien trycka på vikten av att dessa reflektioner sker inom och mellan nyckelaktörer såsom kommunen och andra aktörer som arbetar med civilsamhället, i samband med äldrefrågor kopplas till bredare frågor. Samstämmigheten när det kommer till svårigheterna med att påverka sin omgivning kan tala för att kontextuella faktorer, som Hirshorn och Settersten

talat om (Hirshorn och Settersten 2013, 199, 205-207), i Malmö leder till att deltagarna upplever att deras åsikter inte kommer fram eller inte tas på allvar. Frågan som studien vill lyfta fram är vilka följder detta kan ha på hur äldre upplever vikten av sin egna röst och den generella betydelsen av deras medborgarroll jämfört med andra målgrupper. Detta är speciellt viktigt att ha i åtanke ifall det sociala arbetets direktkontakt med äldre blir allt mer begränsat i det kommunala arbetet. Trots att arbetet utförs i syfte att förbättra delaktigheten för äldre kan det ge en motsatt effekt. Som sagt kan andra samhällsgrupper uppleva svårigheter med att få gehör av kommunen. Däremot är det viktigt att belysa de äldre mot bakgrund av möjliga föreställningar om äldres delaktighet i samhället. Risken är att beslut fattas på felaktiga grunder och att äldreanpassade implementeringar baseras på en generaliserad bild av gruppen äldre. Äldre kan inte förbli åskådare i samhällsutvecklingen, speciellt inte med tanke på att de förväntas bli en större andel av samhället.

8. Referenser

- Anderstig, Christer (2012). *Försörjningskvoten i olika delar av Sverige - scenarier år 2050: underlagsrapport 8 till Framtidskommissionen*. Stockholm: Elanders Sverige AB.
<https://www.regeringen.se/49b6d0/contentassets/d10e4672d6b74ae0a7335d1d18cf21b8/forsorjningskvoten-i-olika-delar-av-sverige---scenarier-till-ar-2050>. (hämtad 2022-05-16).
- Bornemark, Jonna (2020). *Horisonten finns alltid kvar: om det bortglömda omdömet*. Upplaga 1. Stockholm: Volante.
- Brodin, Helene och Mattsson, Titti (2014). *Längst ner på skalan? Hälso- och sjukvårdens bemötande av äldre kvinnor som migrerat till Sverige*. Socialvetenskaplig tidskrift nr 3-4: 372-391.
- Bryman, Alan (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Upplaga 3. Stockholm: Liber.
- Centerpartiet Malmö (2018). *Motion om att Malmö stad ska söka medlemskap i WHO:s nätverk för äldrevänliga städer*.
<https://www.centerpartiet.se/lokal/skane/malmo/startside/var-politik/inlamnade-motioner/inlamnade-motioner/2019-01-28-motion-om-att-malmo-stad-ska-soka-medlemskap-i-whos-natverk-for-aldrevanliga-stader>. (hämtad 2022-04-01).
- Dahlin-Ivanoff, Synneve. (2015). *Fokusgruppsdiskussioner*. I Ahrne, Göran och Svensson, Peter (red.) . *Handbok i kvalitativa metoder*. Upplaga 2. Stockholm: Liber. 81-92.

- Davey, Adam. Malmberg, Bo. Sundström, Gerdt. (2014). *Aging in Sweden: Local Variation, Local Control*. *The Gerontologist* 54(4): 525-532.
- Drisko, James W. och Maschi, Tina (2015). *Content analysis*. New York: Oxford University Press.
- Eldén, Sara (2020). *Forskningsetik: vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Upplaga 1. Lund: Studentlitteratur.
- Gunnarsson, Evy (2013). *Alkoholmissbruk och självbestämmande - en kartläggning av den svenska hemtjänstens förutsättningar att arbeta med äldre personer med alkoholproblem*. *Nordic studies on alcohol and drugs* 30(3): 227-242: <https://doi.org/10.2478/nsad-2013-0017>.
- Göransson, Kristina (2019). *Etnografi: sjösätt, navigera och ro i land ditt projekt*. Upplaga 1. Lund: Studentlitteratur.
- Harvey, David (2011). *Ojämlighetens nya geografi: texter om stadens och rummets förändringar i den globala kapitalismen*. Stockholm: Atlas.
- Heidegren, Carl-Göran och Wästerfors, David (2008). *Den interagerande människan*. Borås: Bording AB.
- Hirshorn, Barbara A. och Settersten Jr., Rischard A. (2013). *Civic involvement across the life course: Moving beyond age based assumptions*. Elsevier Ltd. *Int J. Environ. Res. Public Health*. <http://dx.doi.org/10.1016/j.alcr.2013.05.001>. 199-208.
- Hägerstrand, Torsten (1970). *Urbaniseringen i Sverige: en geografisk samhällsanalys, bilaga del I till Balanserad regional utveckling*. Stockholm: Statens offentliga utredningar, Inrikesdepartementet.
- Snellman, Fredrik (2021). *Ålderism som samhällsfenomen: definitioner, konsekvenser för hälsa och igenkänning i gränlandet mellan individers vardag och vetenskap*. I Jönson, Håkan (red.) *Perspektiv på ålderism*. Lund: Social Work Press. 270-288.
- Malmö stad. (u.å.). *Stöd till äldre*. <https://malmo.se/Bo-och-leva/Stod-och-omsorg/Stod-till-aldre.html>. (hämtad 2022-05-16).
- Malmö stad (2019). *Malmös äldre: boende och flyttmönster - Del 1. Hela Malmö*. <https://www.regeringen.se/49b6d0/contentassets/d10e4672d6b74ae0a7335d1d18cf21b8/forsorjningskvoten-i-olika-delar-av-sverige---scenarier-till-ar-2050>. (hämtad 2022-04-20).
- May, Vanessa och Nordqvist, Petra (red.) (2019). *Sociology of Personal Life*. Upplaga 2. London: Red Globe Press.

MFD (2021). *Delaktighet och tillgänglighet*.

<https://www.mfd.se/verktyg/metodstod/metodstod-for-strategi/1-utgangspunkter-for-arbetet/delaktighet-och-tillganglighet/>. (hämtad 2022-05-18).

Motion 2020/21:2979. *Äldres rättigheter och socialtjänstlagen*.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/_H8022979. (hämtad 2022-05-17).

Olaison, Anna. Knechtel, Maricel. Torres, Sandra och Forsell, Emilia. (2021).

Dokumentationens roll för klientskapande processer i äldreinriktat socialt arbete: Spelar utlandsfödd bakgrund, kön och ålder någon roll? 58(3): 387-310:

<https://doi.org/10.37062/sf.58.22305>.

Phillipson, Chris och Grenier, Amanda (2021). *Urbanization and ageing: ageism, inequality, and the future of "age-friendly" cities*. University of Toronto Quarterly: University of Toronto Press 90(2): 225-237: doi:10.3138/UTQ.90.2.11.

Rambaree, Komalsingh och Nässén, Nessica (2020). *'The Swedish Strategy' to COVID-19 Pandemic: Impact on Vulnerable and Marginalised Communities*. The International Journal of Community and Social Development. 2(2) 234-250: doi:10.1177/2516602620936048.

Rémillard-Boilard, Samuèle. Buffel, Tina och Phillipson, Chris (2021). *Developing age-friendly cities and communities: eleven case studies from around the world*. Int J. Environ. Res. Public Health 2021 18, 133 <https://dx.doi.org/10.3390/ijerph18010133>. 1-13.

Ronzi, Sara. Orton, Lois. Bucker, Stenafie. Bruce, Nigel. och Pope, Daniel. (2020). *How is respect and social inclusion conceptualised by older adults in an aspiring age-friendly city? A photovoice study the north-west of England*. Environ. Res. Public Health 2020 17, 9246: doi:10.3390/ijerph17249246. 2-25.

Rubin, Ashley T. (2021). *Rocking qualitative social science: an irreverent guide to rigorous research*. Stanford, California: Stanford University Press.

SCB. (2018). *Sveriges framtida befolkning 2018-2070*. Stockholm: Statistiska centralbyrån, Avdelning Befolkning och Välfärd.

https://www.scb.se/contentassets/b3973c6465b446a690aec868d8b67473/be0401_2018i70_br_be51br1801.pdf. (hämtad 2022-05-16).

Statsrådsberedningen. (2012). *Försörjningskvoten i olika delar av Sverige - scenarier till år 2050: underlagsrapport 8 till framtidskommissionen*. Stockholm: Elanders Sverige AB.

<https://www.regeringen.se/49b6d0/contentassets/d10e4672d6b74ae0a7335d1d18cf21b8/forsorjningskvoten-i-olika-delar-av-sverige---scenarier-till-ar-2050>. (hämtad 2022-05-16).

Stockholms stad (2017). *Strategi för en äldrevänlig stad: underlag till program oktober 2017*. Stockholm: Äldrenämnden.

<https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/politik-och-demokrati/styrdokument/strategi-for-aldrevanlig-stad-underlag-till-program-oktober-2017.pdf>. (hämtad 2022-03-25).

Tengblad, Stefan. Kazemi, Ali och Kajonius, Petri (2016). *Brukarorientering och nöjdhet i svensk äldreomsorg*. Socialmedicinsk tidskrift 2/2016: 178-189.

van Hoof, Joost. van den Hoven, Rudy F.M. Hess, Moritz. van Staalduinen, Willeke H., Hulsebosch-Janssen, Loes M.T. och Dikken, Jeroen (2022). *How older people experience the age-friendliness of The Hague: A quantitative study*. Elsevier Ltd.
<https://doi.org/10.1016/j.cities.2022.103568>.

WHOa (u.å.) *Ageing*. https://www.who.int/health-topics/ageing#tab=tab_1. (hämtad 2022-05-16).

WHOb (u.å.). *Creating age-friendly cities and communities*.
<https://www.who.int/activities/creating-age-friendly-cities-and-communities>. (hämtad 2022-05-16).

9. Bilagor

Intervjuguide

1. Introducerande frågor: Hur gamla är ni? Hur länge har ni bott i Malmö? Var i Malmö kommer ni ifrån? Vad brukar ni göra i Malmö? Vilka delar av Malmö tar ni del av?
2. Hur upplever ni er påverkan på hur Malmö utvecklas som stad?
3. Hur upplever ni kommunens arbete för att inkludera äldre i Malmö och i Malmös utveckling?
4. Hur upplever ni er egen påverkan på kommunens arbete för äldre?
5. Hur upplever ni er egen påverkan på kommunens arbete i andra frågor än deras arbete för äldre?
6. Vilka utlopp har ni för era synpunkter? Hur upplever ni responsen och resultatet?
7. Har ni några tankar om vad kommunen och ansvariga för äldre i kommunen kan göra för att utveckla äldres livsmiljö, inkludering och påverkan?
8. Hur upplever ni Malmö som stad? Hur är det att bo i Malmö som äldre? Exempel på personliga upplevelser?
9. Hur upplever ni er egen roll i Malmö?

10. Hur ser ni på er själva i förhållande till andra malmöbor och i förhållande till stadsmiljön?
11. Om ni satt på makten, vad hade ni gjort för de äldre i Malmö och för staden generellt?
12. Har ni några frågor, funderingar eller kommentarer?
13. Tackar för intervjun.

Informationsblad

Studie om hur äldre i Malmö upplever sin livsmiljö och delaktighet i samhället

Mitt namn är Elin Sterner. Jag studerar kandidatprogrammet i sociologi vid Lunds universitet och jag ska nu skriva min kandidatuppsats. Studien ska handla om hur äldre i Malmö upplever sin livsmiljö och sin delaktighet i samhället, och hur detta i sin tur kan påverka självbilden. Därav vore det väldigt intressant om ni skulle vilja dela med er av era tankar och upplevelser.

Varför valde jag att skriva om just detta?

Som sociolog intresserar mig för att studera och analysera samhällets utformning och utveckling med ett kritiskt öga. Detta gör jag genom att ställa frågor såsom "hur?", "varför?", och "för vem?". Dessa frågor är enligt mig speciellt intressant att ställa när det gäller storstäder som Malmö. Är alla lika delaktiga i utvecklingen av Malmö? Får vissa mer gehör än andra? Riskerar vissa individer eller samhällsgrupper att uteslutas i olika avseenden och hur påverkar det i sin tur individers/samhällsgruppers självbild? Baseras kommunens strävan efter inkludering på förutfattade meningar om vissa samhällsgrupper? Anledningen till att jag fokuserar på gruppen äldre är för att det enligt min uppfattning talas mycket om äldre samtidigt som äldre inte får tillräckligt med utrymme att själva komma till tals.

När och var?

Intervjuerna kommer att äga rum på (**namn på mötesplats, datum och tid**). Intervjun kommer att ske i en grupp på 3-4 personer. Detta för att vi tillsammans ska kunna diskutera och reflektera. Gruppintervjun kommer sannolikt vara i 30-60 minuter.

Information om intervjuerna

Intervjuerna kommer att spelas in för att jag ska kunna transkribera dem. Både platsen och intervjupersonerna kommer att anonymiseras. Intervjuerna används enbart till detta arbete och kommer därefter att raderas. Uppsatsen kommer att granskas av min handledare och examinator vid Lunds universitet samt även några av mina medstudenter i samband med opponering. Vid intervjutillfället kan man när som helst avbryta intervjun om man skulle ångra sig. Det går även bra att kontakta mig senare ifall man ångrar sig i efterhand.

Kontaktuppgifter

Ifall ni har några frågor eller funderingar innan eller efter gruppintervjun är det bara att kontakta mig via mejl eller telefon.

Mejl: elin.sterner99@hotmail.com

Telefon: 070 - 79 43 813

Vänligen, Elin Sterner